

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Iepriekšējās izglītības un pieredzes atzišanas prakse Latvijas augstākās izglītības iestādēs: *rezultāti un secinājumi*

A.Rusakova, vadošā pētniece, Izglītības zinātņu un
psiholoģijas fakultāte, Latvijas Universitāte

Pētījuma konteksts un mērķis

Projekta ietvars

Pētījums īstenots LKI EQF - Europass Latvia projekta (Nr. 101162900) ietvaros, stiprinot Eiropas kvalifikāciju ietvara un Europass instrumentu izmantošanu Latvijā.

Galvenais mērķis

Sistemātiski analizēt neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas praksi Latvijas augstākās izglītības iestādēs, ņemot vērā mūžizglītības politiku un studējošo daudzveidīgos izglītības ceļus.

Pētījuma uzdevumi

01

Esošās situācijas noskaidrošana

Analizēt aptauju, interviju un mērķa grupu diskusiju rezultātus, kā arī sekundāros datus (informācija mājas lapā u.c.) par atzīšanas praksi.

02

Labās prakses identificēšana

Apkopot secinājumus un identificēt labākos piemērus formālās, neformālās un ikdienas mācīšanās atzīšanā.

03

Izpratnes veicināšana

Veicināt izpratni par atzīšanas mehānismiem un pakalpojuma pieejamību visām ieinteresētajām pusēm.

Galvenie pētījuma jautājumi

Kā darbojas sistēma?

Kāda ir atzīšanas
prakses faktiskā
īstenošana augstākās
izglītības iestādēs?

Kādi ir šķēršļi?

Kādi strukturālie un
institucionālie faktori
ietekmē atzīšanas
pieejamību?

Kur ir labā prakse?

Kādi risinājumi un
pieejas ir efektīvākie
un ir pārnesami?

TEORĒTISKĀ PĪEEJA

Pētījuma konceptuālais ietvars

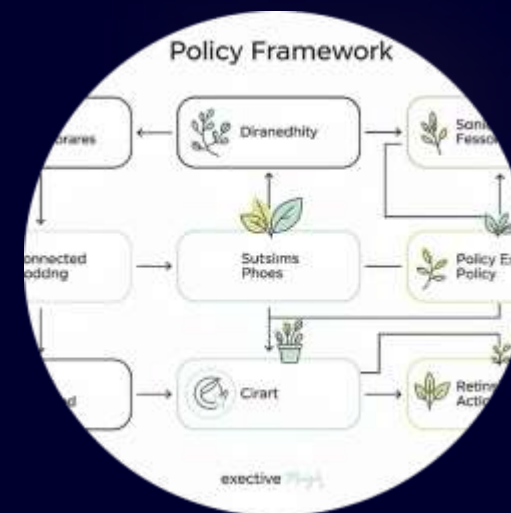
Mūžizglītība

Nepārtraukts mācīšanās
process visā dzīves gaitā,
uzsverot elastību un
individuālu trajektoriju
atzīšanu.

Prasmju atzīšana

Institucionāls mehānisms zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanai un formālai apstiprināšanai.

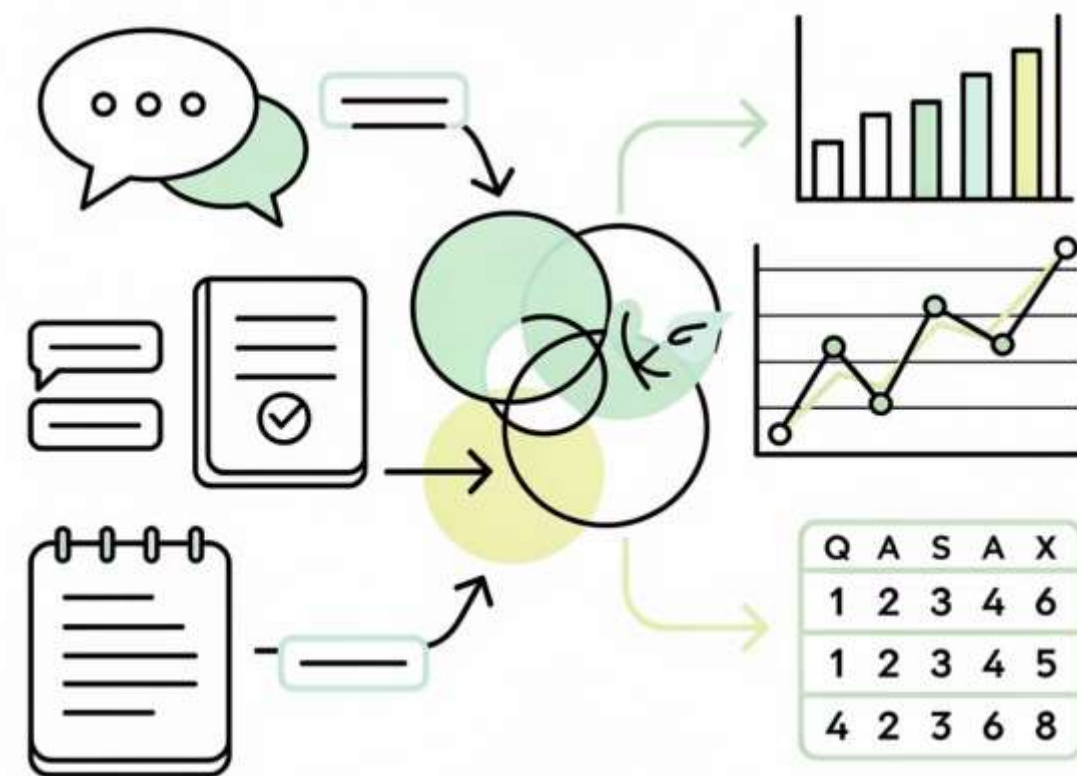
Integrētā pieeja

Politikas, institucionālā un individuālā līmeņa sasaiste ar uzsvaru uz praktisku izmantojamību.

Pētījuma pieeja

Jaukto metožu pētījums, apvienojot kvantitatīvo un kvalitatīvo pieeju ar sekundāro datu analīzi.

Šāda pieeja nodrošina gan statistiski vispārināmu priekšstatu, gan padziļinātu izpratni par institucionālajām praksēm.

Datu avoti un metodes

1

Kvantitatīvie dati

SKDS veiktā aptauja
Latvijas augstākās
izglītības iestādēs,
aptverot plašu izlasi.

2

Kvalitatīvie dati

Pusstrukturētas
intervijas un fokusa
grupas diskusijas ar AI
pārstāvjiem.

3

Sekundārie dati

Studiju virzienu
novērtēšanas ziņojumi
un AI mājaslapu
analīze.

Datu analīzes pieeja

Triangulācijas princips

Vairāku datu avotu un analītisko līmeņu apvienošana, lai nodrošinātu rezultātu ticamību un dziļumu.

Analīzes līmeņi

- *Kvantitatīvais*: aprakstošā statistika un institucionālais salīdzinājums
- *Kvalitatīvais*: tematiskā analīze un konceptuālā kodēšana
- *Sekundārais*: normatīvās atbilstības izvērtējums un tipoloģizācija

Pētījuma ierobežojumi

Pašnovērtējuma efekts

All sniegtie dati var būt institucionāli normatīvi vai reputāciju aizsargājoši.

Prakses heterogenitāte

Atzīšanas procedūras būtiski atšķiras starp All, apgrūtinot tiešu salīdzināmību.

Informācijas asimetrija

Publiski pieejamā informācija ne vienmēr atspoguļo faktisko praksi.

Vienlaikus datu kvalitāti stiprina metodoloģiskā triangulācija, vairāku avotu savietojamība un institucionālā mēroga aptvere.

NORMATĪVAIS IETVARŠ

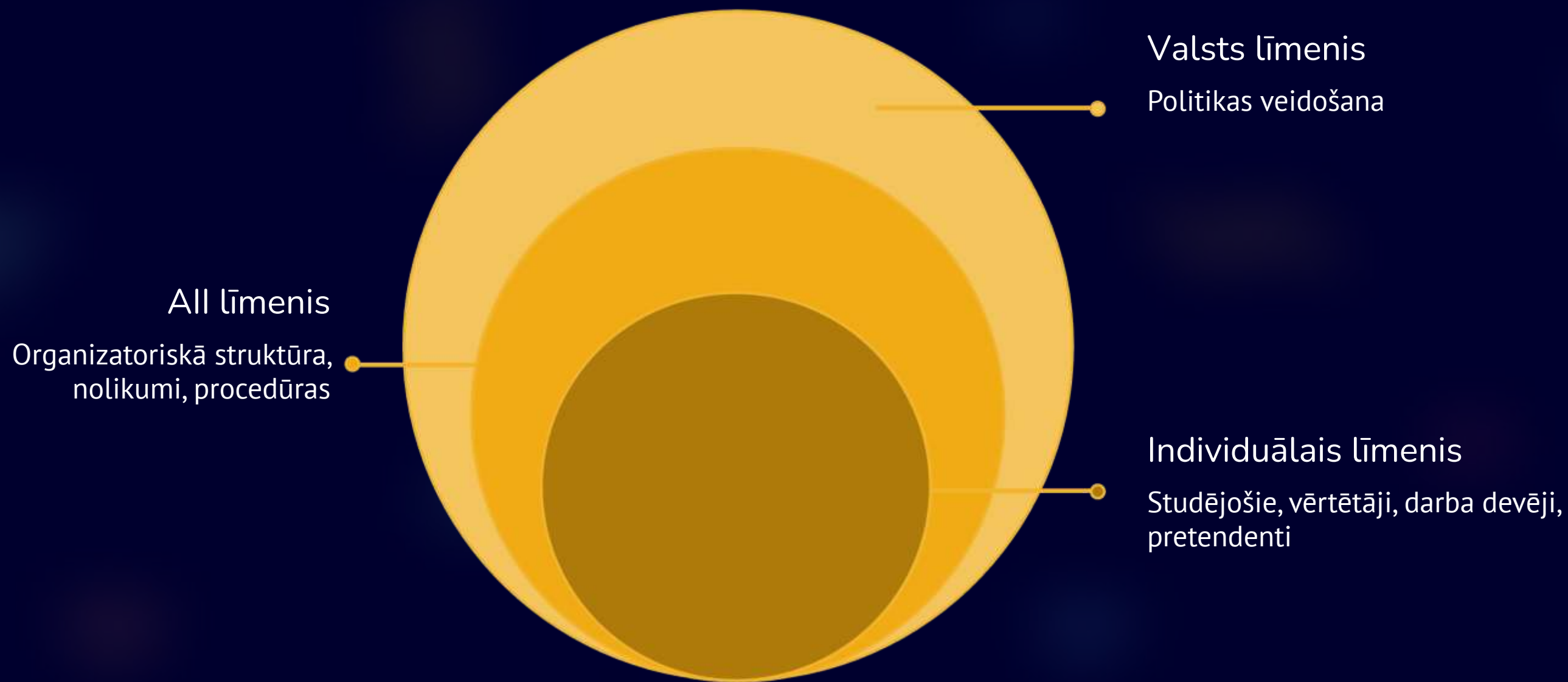
Atzīšanas sistēmas regulējums Latvijā

Latvijā SR un AF atzīšana augstākajā izglītībā ir normatīvi nostiprināta, taču praktiskā īstenošana ir decentralizēta.

Atzīšanu organizē un lēmumus pieņem katra augstskola vai koledža, izmantojot savas komisijas un iekšējos nolikumus valsts noteiktās kārtības ietvarā.

NOTA BENE. 2023. gada 13.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 395 "Kārtība, kādā tiek izsniegtas atļaujas neformālās izglītības programmas īstenošanai", kas ietver detalizētus nosacījumus par to kā īstenojama neformālā izglītība un kāda veida apliecība izsniedzama (**regulējums par to, kā Latvijā tiek atļauta un organizēta neformālās izglītības programmu īstenošana - īpaši gadījumos, kad programmas īsteno organizācijas vai personas, kas nav reģistrētas kā izglītības iestādes**)

Institucionālā arhitektūra

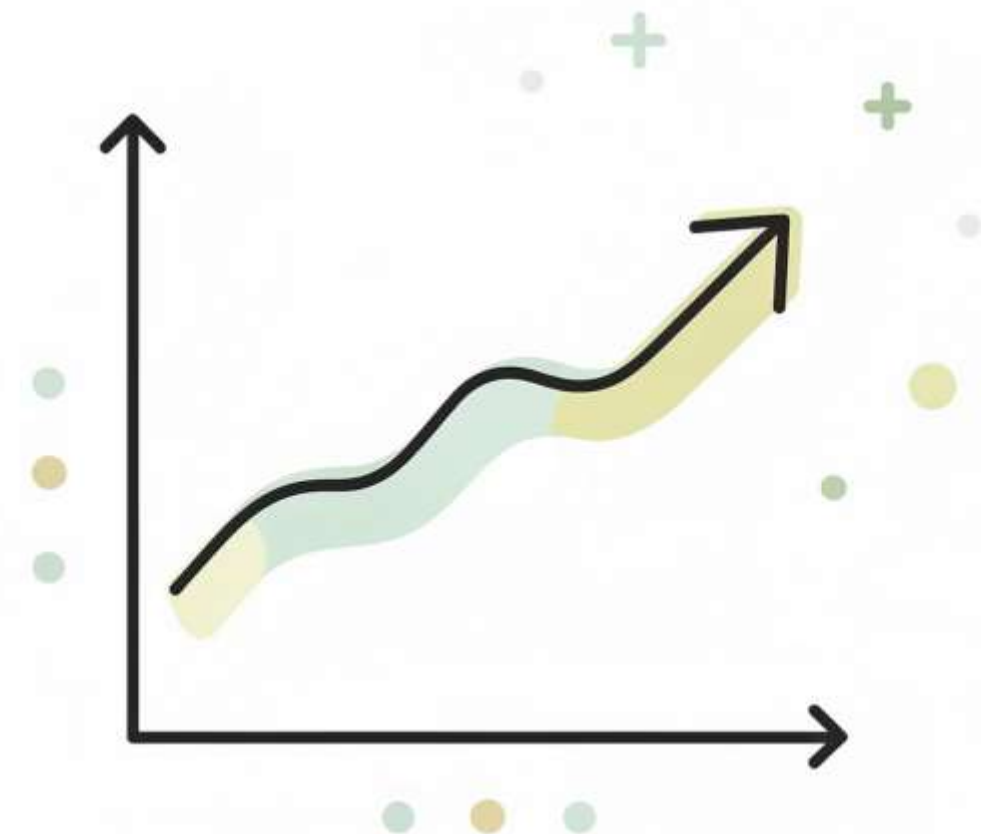
Valsts līmenis nosaka ietvaru, bet All līmenī tiek veidota faktiskā īstenošana: procedūras detaļas, pierādījumu standarti, maksas kārtība un informēšana.

KVANTITATĪVIE REZULTĀTI

SR un AF atzīšanas apjomi 2020–2024

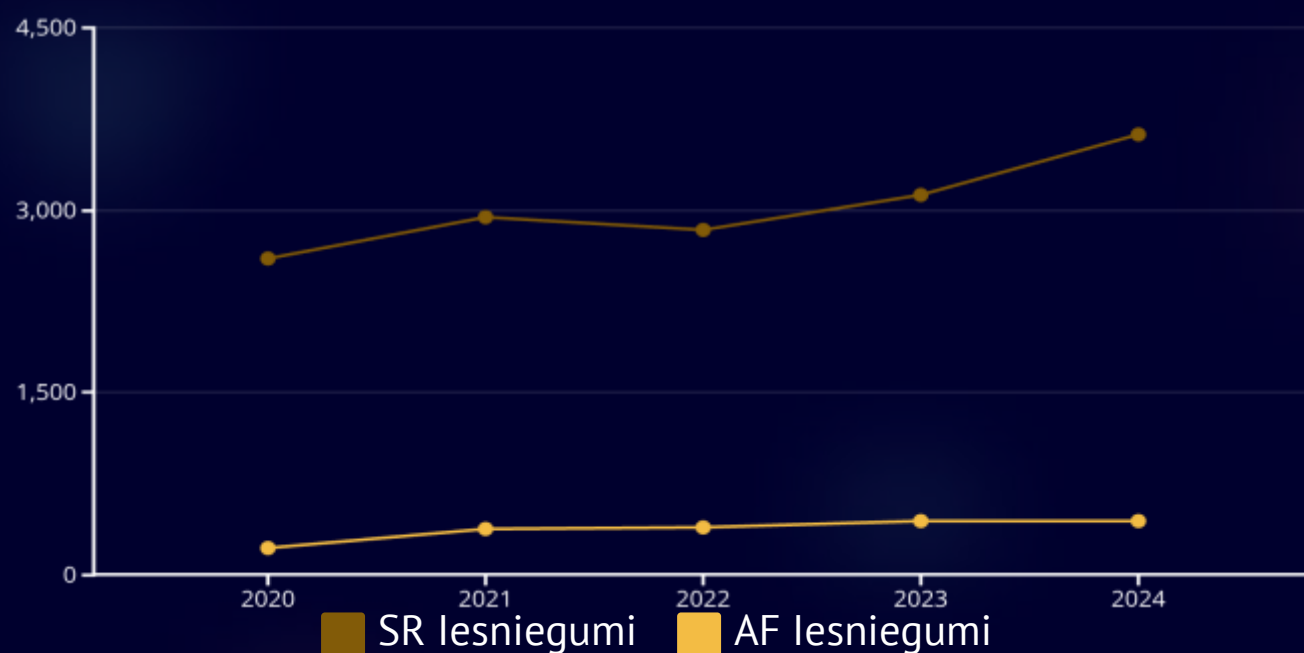
Empīriskie dati atklāj stabilu SR dominanci un mērenu AF pieaugumu, ar izteiktu starpību starp abiem atzīšanas veidiem.

SR atzīšanas praksi norāda 42 AII, bet AF atzīšanu – 26 AII.

PĒTĪJUMS	Akadēmiskā informācijas centra (AIC) aptauja
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
MĒRĶA GRUPA	Latvijas augstākās izglītības iestādes
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	43 AII (papildu 25 struktūrvienības)
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	Pa e-pastu nosūtītas pašizpildāmas anketas Word formātā
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 28.04.2025. līdz 12.06.2025.

Iesniegumu dinamika

Galvenie novērojumi

SR iesniegumi pieaug stabili, sasniedzot 3620 gadā 2024. AF iesniegumi pieaug līdz 2023. gadam, pēc tam stabilizējas.

Kopējais izskatīšanas caurplūdums ① (lēmumi/iesniegumi) ir augsts abos gadījumos: SR 97.9%, AF 96.2%.

SR ir sistēmiski dominējošais atzīšanas režīms: 2020–2024 kopā reģistrēti 15 126 SR iesniegumi un 14 814 SR lēmumi, kamēr AF gadījumā 1 858 iesniegumi un 1 787 lēmumi

① aptaujas kvantitatīvais instruments neparedz konsekventu pozitīvo/negatīvo lēmumu sadalījumu pa gadiem, tāpēc **akceptācijas rādītājus** tieši aprēķināt nevar; korekti ir lietot **caurplūdumu** (lēmumi/iesniegumi)

Institucionālā koncentrācija

67%

SR Koncentrācija

TOP-10 AI veido 67% no visiem SR iesniegumiem 2020–2024 periodā.

84%

AF Koncentrācija

TOP-10 AI veido 84% no AF iesniegumiem, norādot uz šaurāku prakses bāzi.

26

AF Aktīvās AI

No 46 AI tikai 26 norāda AF atzīšanas praksi 2018–2024 periodā.

AF prakse ir ne tikai mazāka apjomā, bet arī koncentrētāka noteiktā institucionālā segmentā, salīdzinot ar SR.

Kandidātu motivācijas

SR atzīšanas iemesli

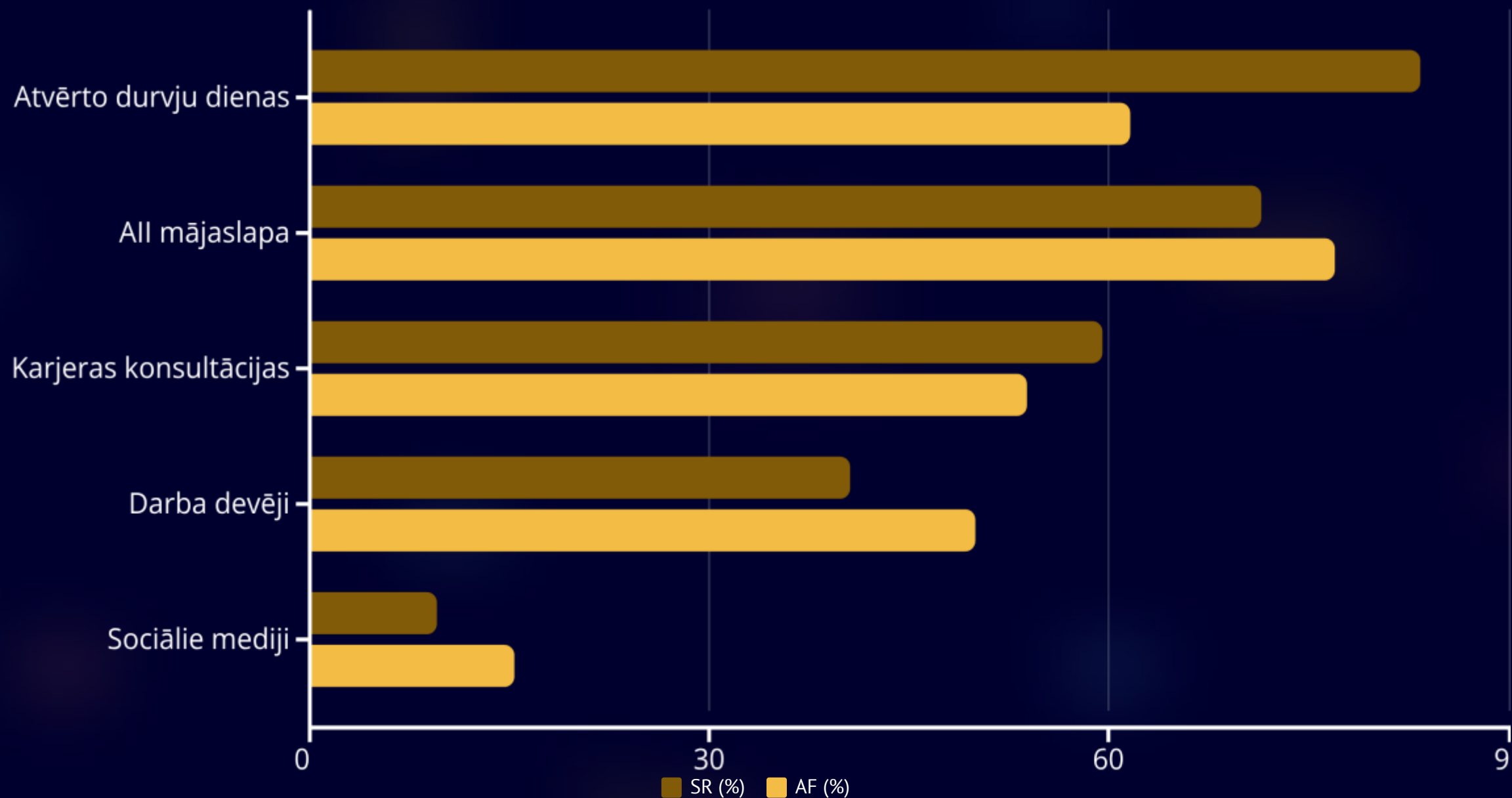
- Pāreja no citas AII Latvijā
- Atgriešanās pēc studiju pārtraukuma
- Pāreja uz citu programmu AII ietvaros
- Studiju ceļa "pārnesamība"

AF atzīšanas iemesli

- Dzīvē iegūto kompetenču formāla atzīšana
- Kvalifikācijas celšana
- Pārkvalificēšanās
- Pieredzes pārvēršana akadēmiskā kredītā

SR funkcionē kā iekšējās mobilitātes instruments, kamēr AF vairāk līdzinās ieejas instrumentam mūžizglītības loģikā.

Dominējošie informēšanas kanāli

Publiskā redzamība (mājaslapa, atvērto durvju dienas) dominē - īpaši SR gadījumā. AF gadījumā darba devēju komunikācijas īpatsvars ir augstāks.

Informēšanas modeļi

Publiskā redzamība

Mājaslapa, atvērto durvju dienas un citi plaši pieejami kanāli, kas nodrošina vispārēju informāciju par iespējām.

Privātā redzamība

Individuālas konsultācijas, iekšējā komunikācija studentiem un programmu direktoru tieša saziņa ar potenciālajiem kandidātiem.

Atzīšanas instruments bieži aktivizējas tikai tad, kad persona jau ir kontaktā ar All, nevis kā plaša mēroga ārējs mūžizglītības piedāvājums.

Iesaistītā personāla tipi

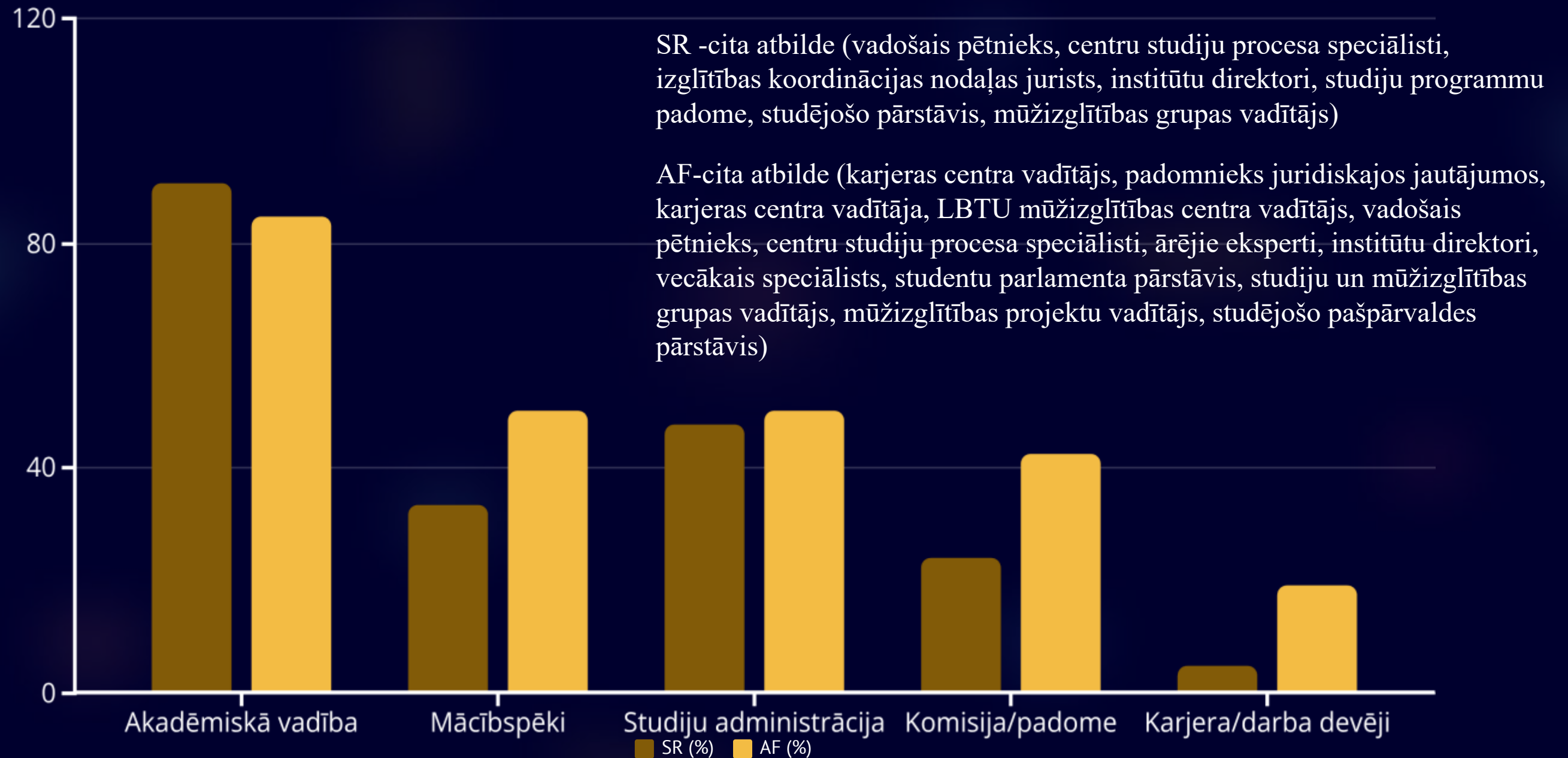
Atzīšana nav viena amata funkcija, bet organizatoriska sadarbība starp akadēmisko pārstāvniecību un studiju administrāciju.

AF atzīšanā lielāks īpatsvars ir komisiju un mācībspēku iesaistei.

Lomu daudzveidība lielāka AF.

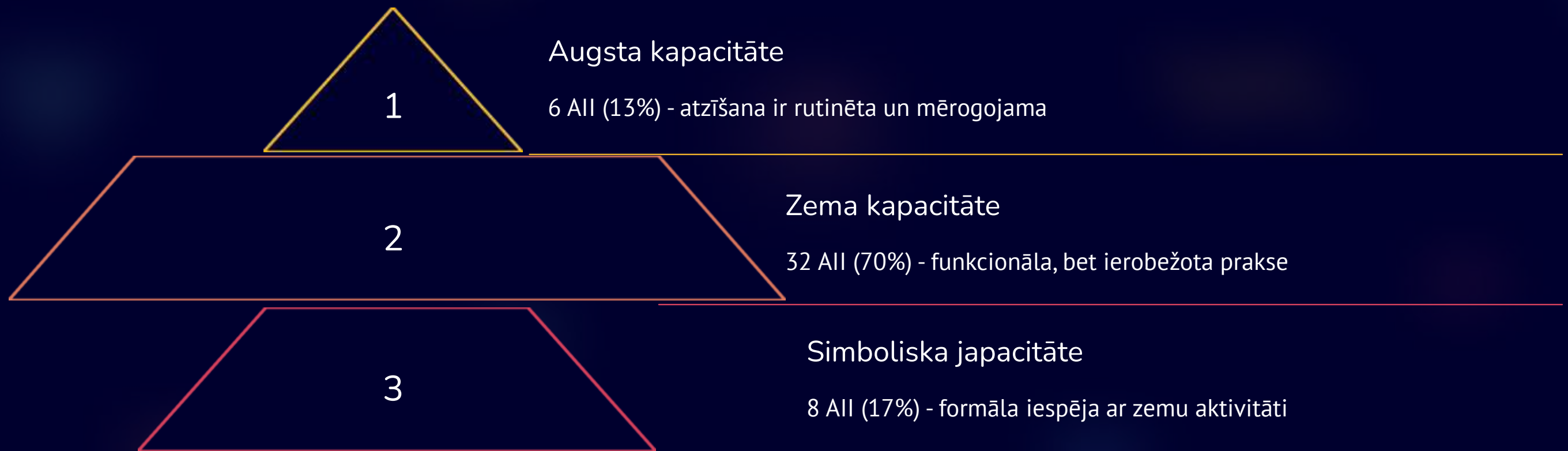
Lomu kategorija	SR: All skaits	SR: īpatsvars (%)	AF: All skaits	AF: īpatsvars (%)
akadēmiskā vadība (programmu/struktūrvienību vadība u.tml.)	38	90.5	22	84.6
mācībspēki	14	33.3	13	50.0
studiju administrācija (studiju daļa, metodiķi u.tml.)	20	47.6	13	50.0
komisija/padome	10	23.8	11	42.3
karjera/darba devēji (karjeras centrs, mūžizglītība u.c.)	2	4.8	5	19.2

Lomu sadalījums SR un AF procesā

AF atzīšana prasa lielāku komisiju un ekspertu iesaisti (->koordinācija, procesa dārdzība), lai nodrošinātu leģitimitāti un pierādījumu pārbaudi gadījumos, kad kompetences nav formālās izglītības dokumentos.

All kapacitātes tipoloģija

Tipoloģija balstīta uz darbības apjomu, redzamību un organizatorisko infrastruktūru, nevis vērtējumu par "labu" vai "sliktu" praksi.

Strukturālie šķēršļi

Sistēmas Konfigurācija

Šķēršļi nav individuāla kļūme, bet saistīti ar sistēmas struktūru.

SR šķēršļi koncentrējas salīdzināšanas posmā, AF - pierādījumu un tulkojuma posmā.

Tipiskie šķēršļi

SR: neatbilstība studiju saturā, kredītpunktu nesakritība, kursu aprakstu pieejamība.

AF: pierādījumu nepietiekamība, pieredzes neatbilstība prakses uzdevumiem, saturiskā neatbilstība.

Biežākie šķēršļi pozitīvam SR atzīšanas lēmumam

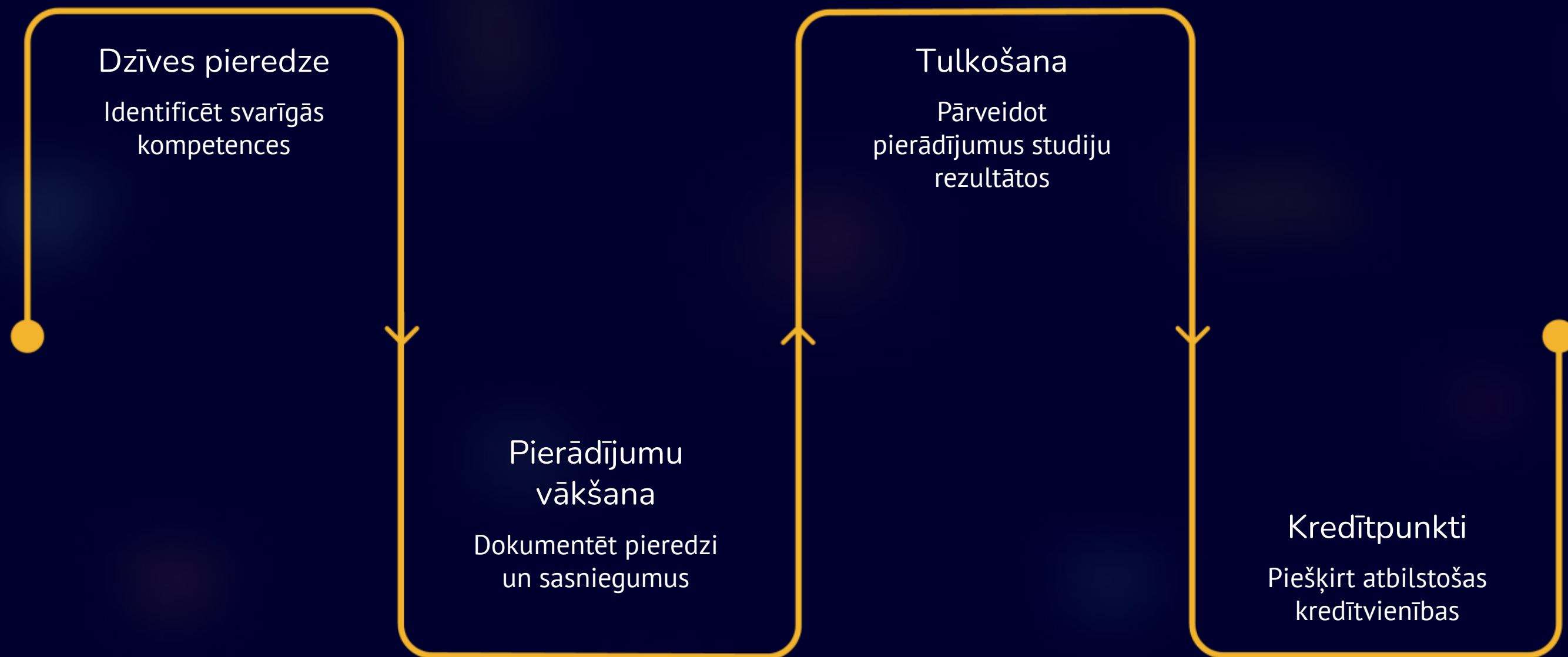
Cita atbilde (zināšanas ir apgūtasursos nevis formālajā izglītībā; neatbilst studiju programmas prasībām un atzīšanai noteiktajām prasībām; nesakritība studiju kursu nosaukumos; nesaprotama vērtēšanas sistēma – ārvalstīs iegūtos diplomos; augstākās izglītības studiju rezultātu vērtēšanas sistēma pirms pievienošanās Boloņas procesam 1999. gadā, atšķirīgas akadēmiskās prasības; pieteikuma iesniedzēju finansiālo saistību neizpildīšana; nav ievērota augstskolas kārtība iepriekšējā izglītībā apgūto studiju kursu satura pielīdzināšanai un iegūto kredītpunktu atzīšanai; bieži no iepriekšējās izglītības var atzīt daļējus kursus, bet ne pilnībā visu moduli; mācību kursu sertifikātu derīguma termiņa noilgums)

Biežākie šķēršļi pozitīvam SR atzīšanas lēmumam

Cita atbilde (prakse veikta saskaņā ar citas studiju programmas profesionālās prakses prasībām; studējošais vēlas, lai atzīšanas kārtībā tiek atzīti studiju rezultāti, kas sasniegti iepriekšējā iegūtā formālajā izglītībā, bet zemākā studiju līmenī; neatbilst atzīšanai noteiktajām prasībām; laika trūkums un administratīvais slogs – procesa administrēšana prasa laiku un resursus, kuri ne vienmēr ir pieejami, īpaši noslogotākās studiju programmās; laikietilpīgs process, kas prasa rūpīgu dokumentu sagatavošanu un palīdzību no AII darbinieku puses; AF vērtības noteikšana; potenciālā kandidāta profesionālās kompetences līmeņa atbilstība 5. profesionālās kvalifikācijas līmenim; neatbilsts AI pakāpei; iesniegumi AF atzīšanai augstskolā norādītajā periodā saņemti reti, tāpēc nav iespējams izdalīt biežākos šķēršļus; mācību kursu sertifikātu derīguma termiņa noilgums)

Šķēršļu dažādība rada papildus nepieciešamību informācijas apmaiņai starp atzīšanas prakses īstenotājiem -> prakses kopiena

AF atzīšana kā tulkojuma mehānisms

AF atzīšanas kodols ir pieredzes tulkošana akadēmiskās sistēmas vienībās: studiju rezultātos un kredītpunktos. Šo tulkošanu atbalsta normatīvais ietvars, bet **praktiskā iespējamība atkarīga no pierādījumu kvalitātes un organizatoriskās kapacitātes.**

SR atzīšanas process fokusa grupās

Fokusa grupas diskusijā (9 AI pārstāvji) SR atzīšana tiek raksturota kā process, kas aktivizējas studējošā intereses dēļ samazināt studiju apjomu vai uzsākt studijas vēlākā posmā.

Institucionālās kapacitātes un digitalizācijas pakāpes atšķirības ietekmē visus procesa posmus.

SR Procesa Posmi

1

Identificēšana

Formāli vienkāršs, bet saturiski sarežģīts - līdzvērtība pēc satura/rezultātiem, ne nosaukuma.

2

Dokumentēšana

Elektroniska vai papīra aprīte - tehnoloģiska atšķirība ietekmē leģitimitātes uztveri.

3

Vērtēšana

Saturisks darbs ar laika/kapacitātes spiedienu, īpaši studiju gada sākumā.

4

Lēmums

Komisijas forma ar atšķirīgu mehāniku - balsojums vai rekomendāciju sistēma.

SR procesa izaicinājumi

Kursu aprakstu
pieejamība

Īpaši vecākiem
kursiem -
sistēmisks
"pudeļkakls"
identificēšanas
brīdī.

Procesa ilgums

Administratīvā
slodze un laika
patēriņš, kas
palielinās
sezonāli.

Digitalizācijas
nevienmērība

Atšķirības starp
elektronisko un
papīra apriti
ietekmē
efektivitāti.

Dokumentu
autentiskums

Īpaši
starptautiskajā
dimensijā -
tulkojumi,
notariālas kopijas,
verifikācija.

SR labās prakses elementi

IT Sistēmas

Iekšējo sistēmu izmantošana procesa izsekojamībai un dokumentu aprītei.

Veidlapas

Dokumentu veidlapas un iekšējie palīgmateriāli studējošajiem.

Komunikācija

Skaidri komunikācijas rituāli - informēšana studiju sākumā un atvērtajās durvju dienās.

AF PRAKSE

AF atzīšanas process intervijās

Padziļināto interviju materiālā AF atzīšana atklājas kā institucionāli jutīgs process,

kurā nepārtraukti jālīdzsvaro divas loģikas:

- 1) atzīšana kā mūžizglītības mehānisms un
- 2) atbildība par kvalifikācijas apliecinājuma kvalitāti.

AF procesa posmi

Noteikšana

Pretendenta pierādījumu "tulkošana" studiju programmas sasniedzamajos rezultātos, bieži izmantojot salīdzinošas tabulas.

Novērtēšana

Komisijas izvērtēšana ar pārbaudījumu iespēju, ekvivalences eksāmens vai intervija ar programmas vadību.

Dokumentēšana

Lēmuma fiksēšana protokolā un reģistrā, pierādījumu paketes formālās prasības.

Lēmums

Komisijas lēmums kā administratīvs akts ar pārsūdzamības iespēju.

AF lēmumu pieņemšanas principi

Kritēriji

Atbilstība studiju programmas prasībām un studiju rezultātiem, pierādījumu ticamība.

Formalizācijas mēģinājumi: detalizēti vērtēšanas kritēriji, vairāku komisijas locekļu iesaiste, punktu izmantošana.

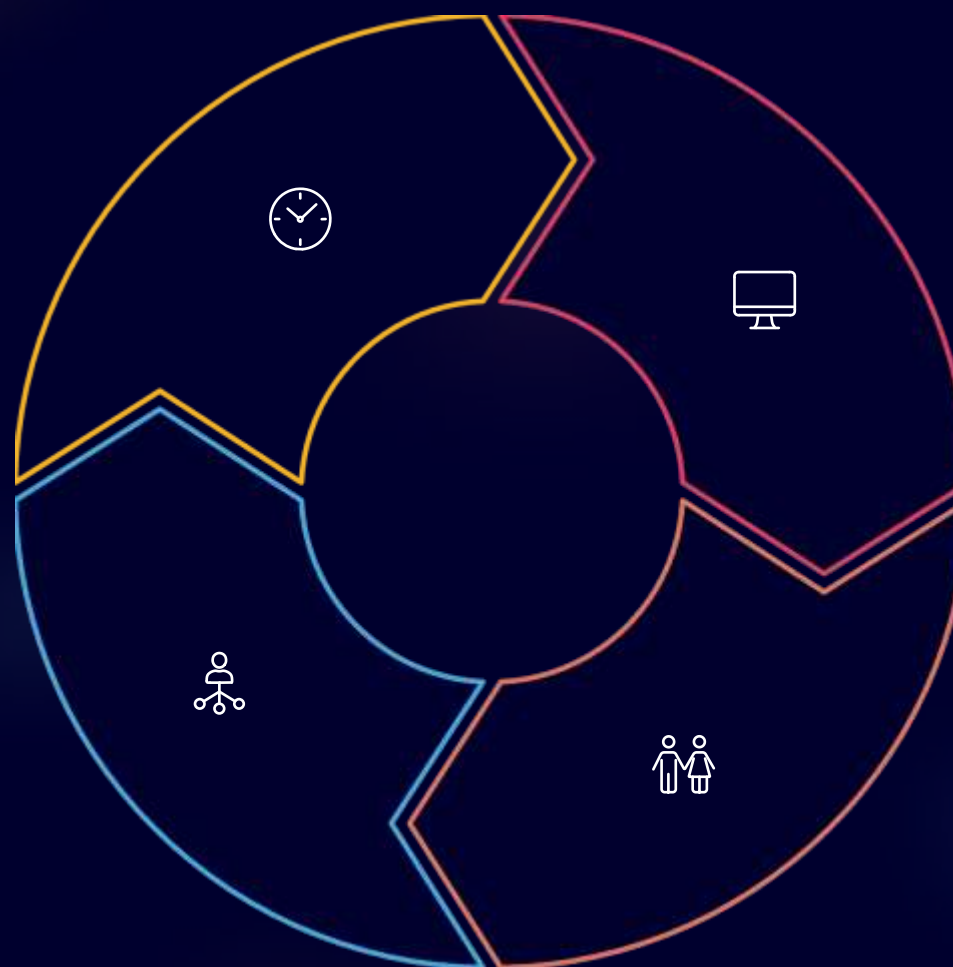
Tipiskie Izņēmumi

- *Pilnīga atzīšana* - skaidri pierādījumi un precīza atbilstība
- *Daļēja atzīšana* - prakses daļa, bet ne pilns apjoms
- *Atteikums* - nepietiekams segums vai pierādījumu kvalitāte

AF traucējošie faktori

Administratīvie
Komisijas sasaukšana, protokolēšana,
dokumentu aprīte, maksas.

Institucionālie
Sadarbība, informācijas apmaiņa, izolētība.

Tehniskie
Datu bāzu trūkums, digitalizācijas nepilnības.

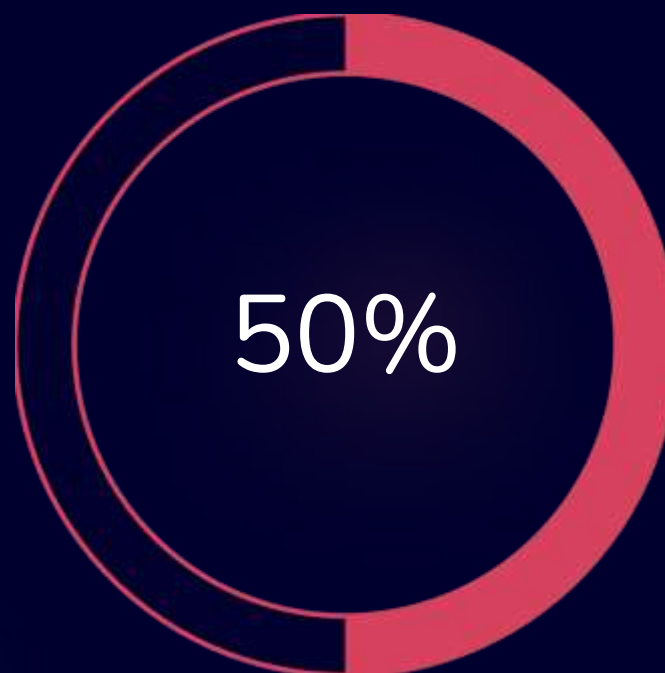
Kapacitātes
Personāls, ekspertīze, laika pieejamība.

AF sabiedrības informētība

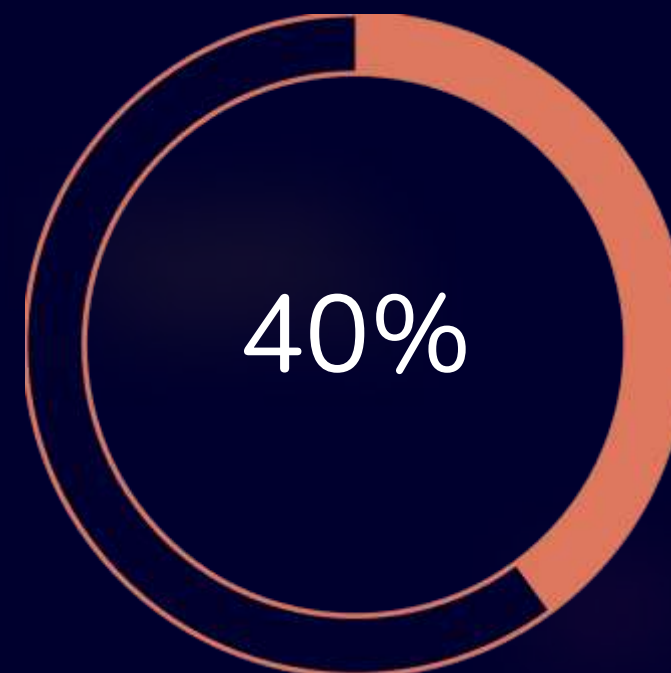
Zema informētība

Aptuveni tikai trešdaļa sabiedrības ir informēta par AF atzīšanas iespējām.

Darba devēju loma

Pusē gadījumu informētību nodrošina darba devējs, mērķtiecīgi motivējot darbiniekus.

Nepareizas ekspektācijas

Daļa pretendentu pieņem, ka atzīšana "automātiski" aizstās būtisku programmas daļu.

Intervijās sabiedrības informētība par AF atzīšanas iespēju pārsvarā tiek raksturota kā nepietiekama.

Darba devēja loma AF procesā

Institucionāli integrēts vērtētājs

Darba devēja pārstāvji komisijā, definējot nozares prasības un verificējot kompetences.

Faktiskais mobilizators

Identificē darbiniekus, kuriem trūkst formālās kvalifikācijas, motivē iesaistīties, nodrošina laiku.

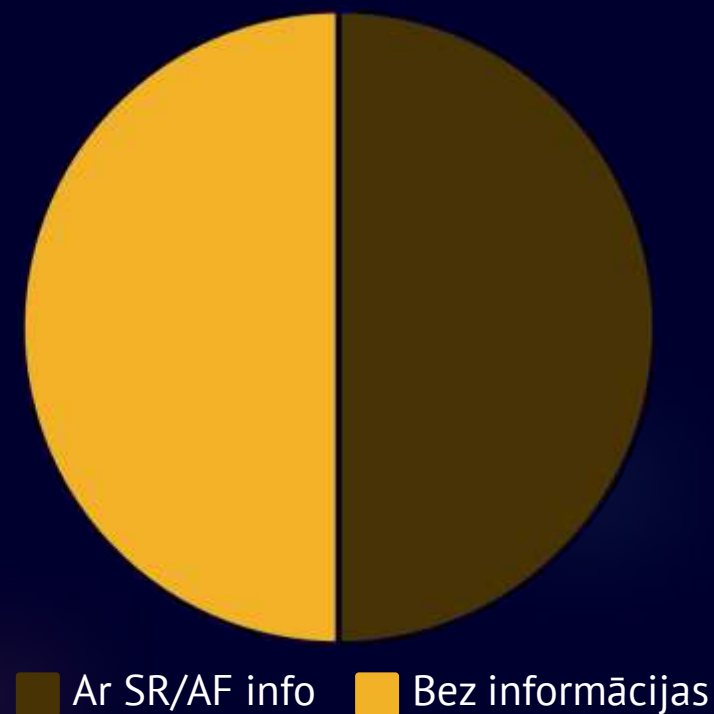
Darba devēju iesaiste atbilst Eiropas validācijas politikas uzstādījumiem par vairāku partneru lomu sistēmā.

Informācijas pieejamība All mājaslapās

Pētījumā identificēts izteikts "divlīmeņu" sadalījums:

- daļā All publiskā informācija par atzīšanu ir strukturēta un praktiski izmantojama,
- savukārt līdzvērtīgā daļā tā faktiski nav identificējama.

Informācijas esamība un pieejamība

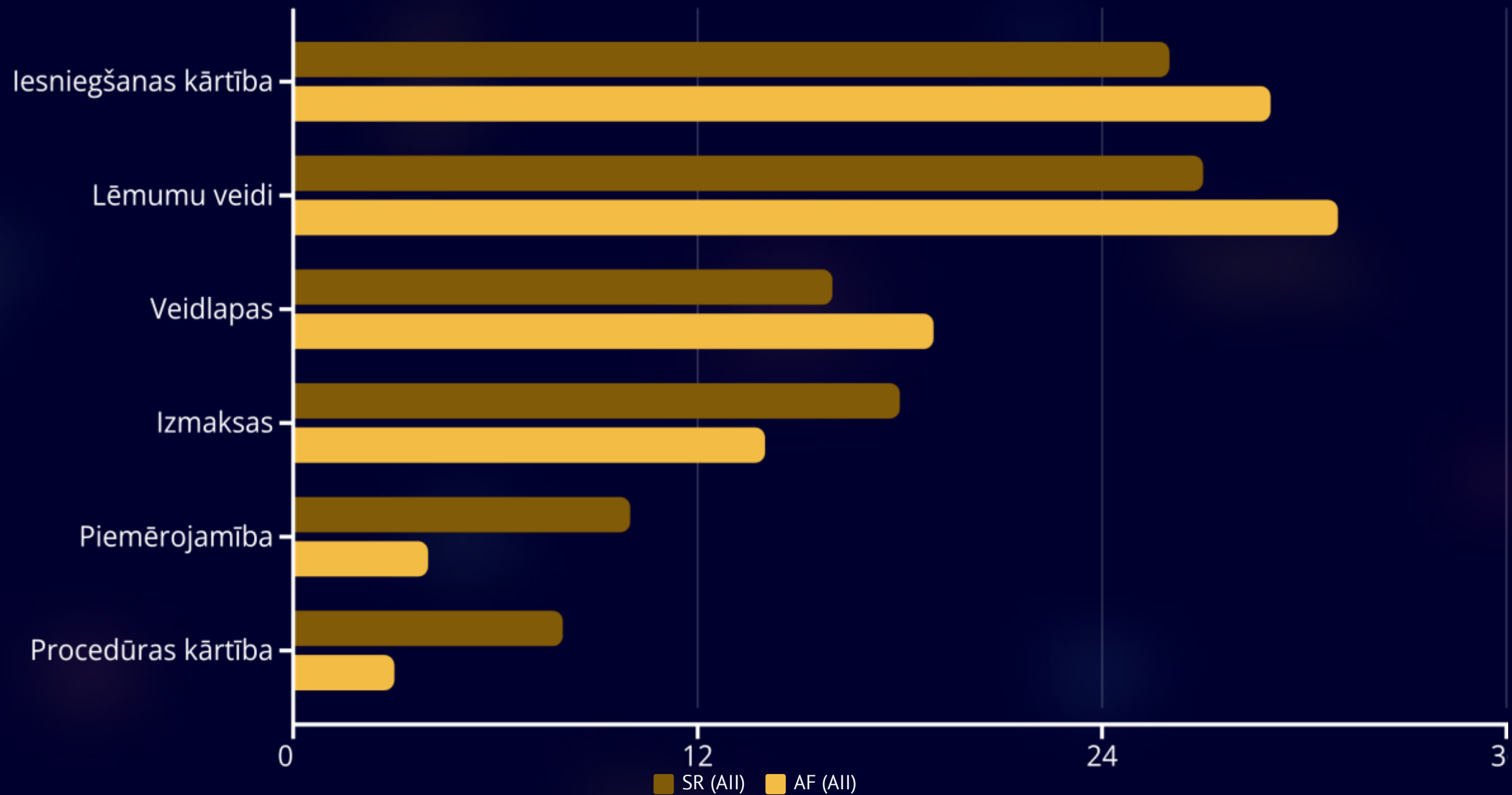

Pieejamības līmeņi

- Viegli atrodama (1-2 klikšķi): 6 AII
- Daļēji viegli atrodama: 5 AII
- Grūti atrodama (meklētājs): 4 AII
- Nav pieejama: 34 AII

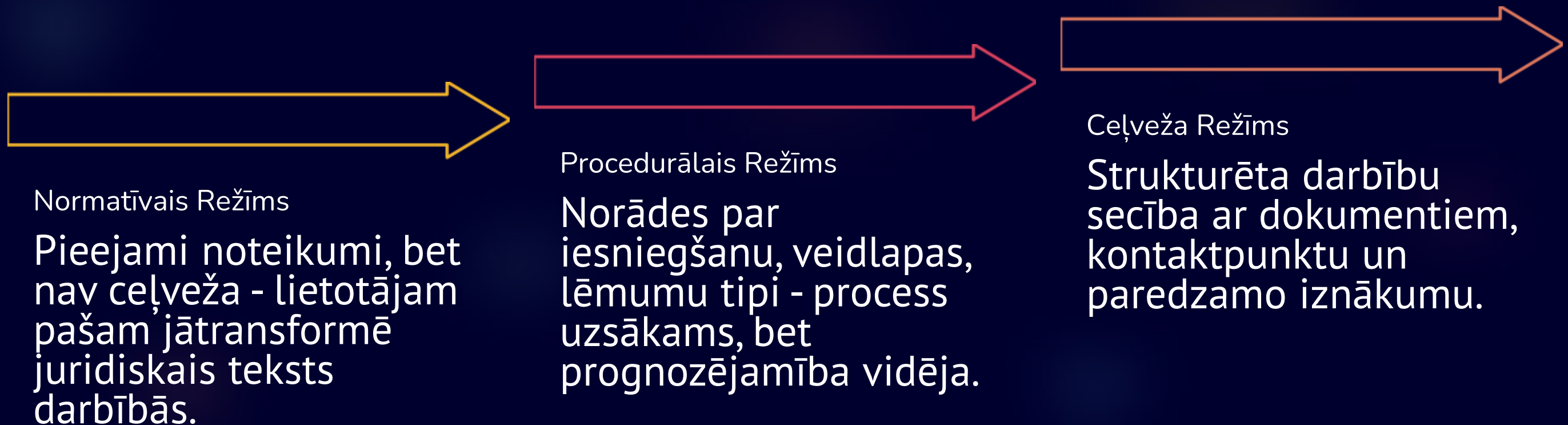
Informācijas esamība vēl nenožīmē informācijas pieejamību.

Informācijas satura elementi

Publiskajā komunikācijā dominē informācija "ko iesniegt" un "kā apstrīdēt", bet trūkst skaidrojuma "kā process notiek" un "kādos gadījumos piemērojams".

Informācijas Režīmi

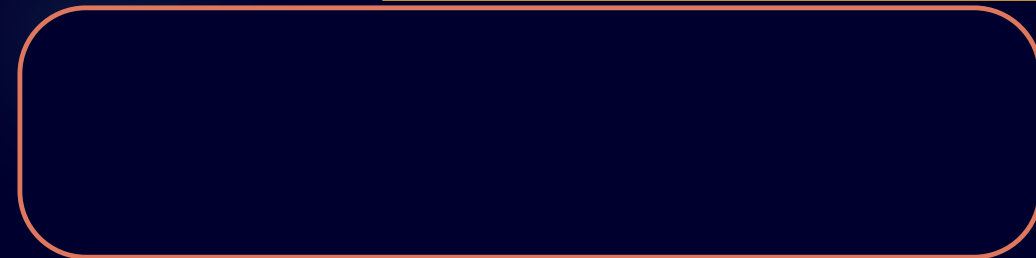

All tipoloģija pēc informācijas kvalitātes

Lietotāji orientēta prakse

16 All - pilns elementu kopums, skaidrs ceļvedis

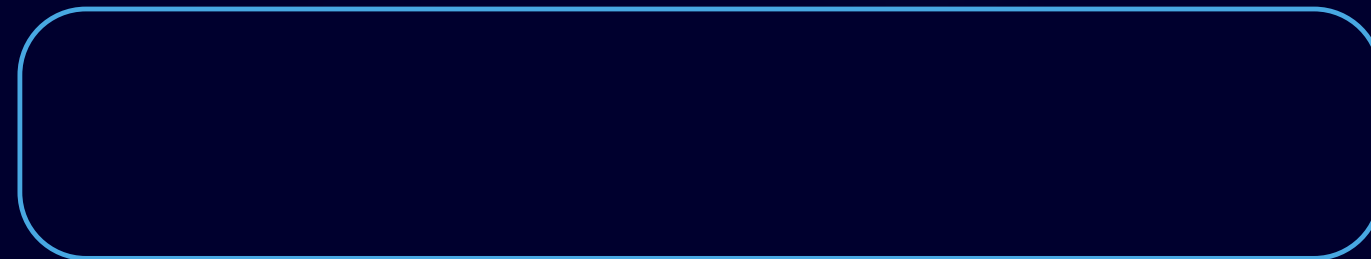
Procedurālā atbilstība

23 All - pamatelementi pieejami

Minimālā atbilstība

1 All - tikai pamatinformācija

Nav publiskas informācijas

38 All - informācija nav identificējama

Tipoloģija ilustrē atšķirīgus piekļuves sliekšņus studējošajiem, nevis vērtējumu par All kvalitāti.

💡 LABĀ PRAKSE

Labās prakses piemēri

Atlasītas 5 augstākās izglītības iestādes ar salīdzinoši attīstītu publiskās informācijas pieejamību. Piemēri atlasīti, nodrošinot dažādu analītiski konstruktīvo profilu pārstāvniecību, lai identificētu pārnesamus elementus.

(Augstskolu piemēru kārtība izvēlēta brīvi)

Latvijas Universitāte

Profils

Augsta
strukturētība
ar fragmentētu
AF informācijas
maršrutu

Konstatētie elementi

- SR jomā pieejami dokumenti un iesniegšanas norādes
- Lēmumu pieņemšanas aspekti skaidri definēti
- AF informācijas ceļš mazāk tiešs, atvasināts no citu sadaļu struktūras
- Kontaktpunkts formulēts kā institucionāla norāde

Pārnesamība

SR informācijas komplekts (veidlapas, kārtība, lēmumu aspekti). AF redzamības paaugstināšana līdz SR līmenim.

Rīgas Stradiņa Universitāte

Profils

**Informatīvi
bagāts saturs
ar augstāku
atrodamības
sliekšni**

Konstatētie elementi

- Bagātīgs elementu kopums (veidlapas, norise, lēmumi, izmaksas)
- Informācijas sasniedzamība balstās uz meklētāja izmantošanu
- Nav intuitīvi skaidras izvēlnes struktūras
- Kontaktpunkts norādīts

Pārnesamība

Dokumentu komplekta pilnīgums. Informācijas pārvietošana uz skaidri definētu izvēlnes sadaļu.

Vidzemes Augstskola

Profils

Konsekvents
vienotas
ieejas
princips

Konstatētie elementi

- Augstāka SR/AF informācijas koncentrācija vienotā maršrutā
- Informācija sasniedzama salīdzinoši viegli
- Skaidras norādes par izmaksām
- Kontaktpunkts praktiskā formā (e-pasta adrese)

Pārnesamība

Vienotas "ieejas lapas" princips, vienkāršs kontaktpunkts, konsekventa terminoloģija.

RISEBA

Profils

Lietotājorientētas
prakses
piemērs

Konstatētie elementi

- Plašs publiskās informācijas komponentu kopums
- Strukturēta informācija par procedūrām
- Pieejami veidņi un iesniegšanas kārtība
- Detalizēti iekšējie normatīvie akti
- Informācija par izmaksām

Pārnesamība

Sadaļas arhitektūra (vienota "ieejas vieta"), paskaidrojošs ievads pirms normatīvā teksta.

Latvijas Kultūras Akadēmija

Profils

Procedūru
integrācija
vienotā
loģikā

Konstatētie elementi

- Pilns informācijas kopums par pamatsoļiem
- Atzīšanas tematika skaidri iezīmēta studiju informācijas struktūrā
- Pieejamas iesniegumu veidlapas
- Aprakstīta iesniegšanas norise
- Daļēji strukturēti lēmumu pieņemšanas principi

Pārnesamība

"Starta komplekts" - veidnes, norādes, kontaktpunkts. Skaidra SR un AF nošķiršana.

Galvenie secinājumi

SR prakse

Komisiju ietvarā, orientēta uz līdzvērtības principu. Izaicinājumi: dokumentu pieejamība, laiks, nevienmērīga digitalizācija.

AF prakse

Pierādījumos intensīvs, riskjutīgs process. Atšķirīgas pārbaudes loģikas, lielāka ekspertu iesaiste.

Institucionālā atsaiste

Vienots regulējums, bet atšķirīga īstenošanas intensitāte un kvalitāte atkarībā no organizācijai pieejamajiem resursiem.

SR atzīšana Latvijā funkcionē kā sistēmas norma, AF - kā selektīva prakse.

- SR ir stabils studiju mobilitātes instruments.
- AF ir nevienmērīgi institucionalizēta.
- Prakse koncentrējas nelielā AII segmentā.
- Lielākajā daļā AII AF pastāv kā formāla iespēja, nevis aktīva funkcija.

Tātad:

atzīšanas sistēma ir funkcionāla, bet **strukturāli fragmentēta.**

AF atzīšanas problēma nav regulējums - tā ir kapacitāte.

- Regulējums ir skaidrs un pietiekams.
- Galvenie šķēršļi:
 - pierādījumu kvalitāte,
 - vērtēšanas resursi,
 - dokumentēšana.
- AF procesā nepieciešams vairāk akadēmisko un administratīvo resursu nekā SR.

Tātad:

AF atzīšana ir **institucionālās infrastruktūras jautājums.**

AF attīstība nozīmē tulkojuma infrastruktūras attīstību.

Nepieciešams:

- konsultēšanas kapacitātes stiprinājums,
- vērtēšanas kompetences attīstība,
- dokumentācijas standartizācija,
- digitāli procesi.

Nevis:

- jauns regulējums un jaunas obligātas procedūras.

Tātad:

fokuss jāvirza uz **procesu funkcionēšanas uzlabošanu un līdzsvarošanu.**

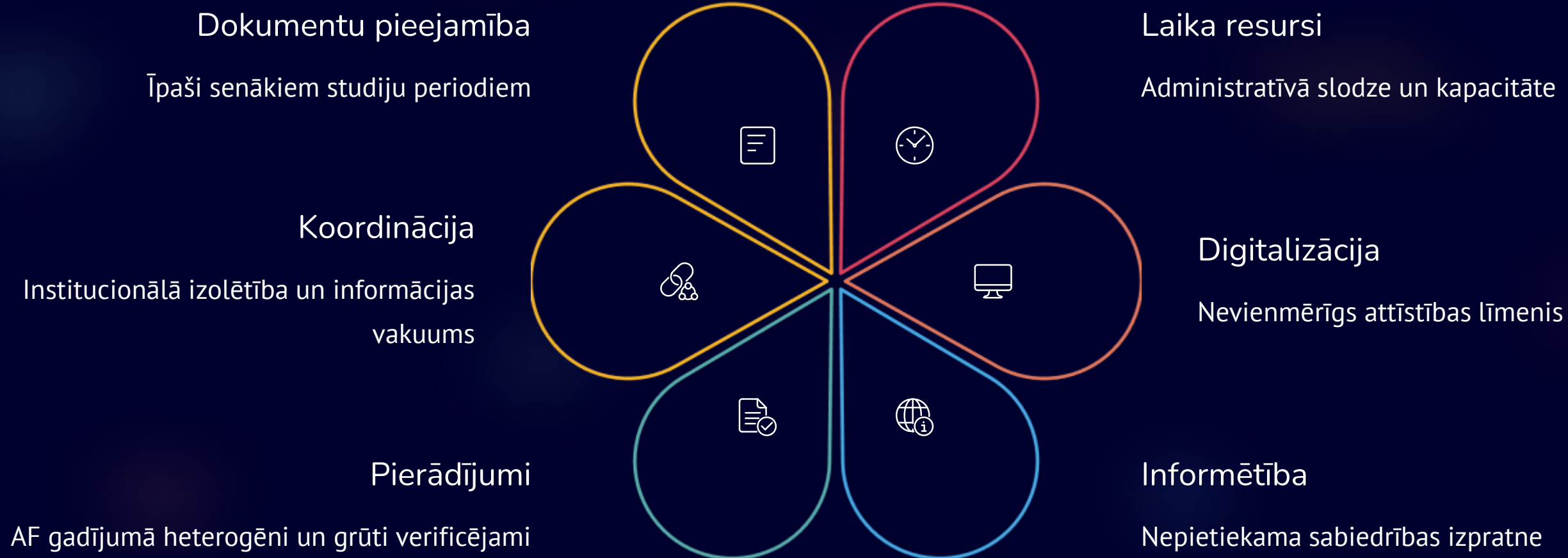
Ieteikumi politikas un koordinācijas līmenim:

- Veicināt **prakses kopienas izveidi starp AI.**
- Attīstīt AF kā **mūžizglītības instrumentu**, nevis tikai izņēmuma procedūru.
- Stiprināt sistēmas **prognozējamību lietotāja perspektīvā.**
- Atbalstīt digitalizāciju un dokumentu pieejamību.

Stratēģiskais ieteikums:

fokusēties uz **sistēmas funkcionēšanu praksē, nevis normatīvās kārtības pilnveidi.**

Sistēmiskie izaicinājumi

Uzlabojumu virzieni

Pētījums identificē konkrētus uzlabojumu virzienus, kas balstīti uz faktisko praksi un starptautisko pieredzi. Turpmākā attīstība prasa koordinētu pieeju starp valsts līmeni, augstākās izglītības iestādēm un darba devējiem.

DISKUSIJA

Studiju rezultātu atzīšana – kādi, jūsuprāt, būtu veiksmīgākie paņēmieni, lai veicinātu All dalīties ar informāciju par studiju kursu aprakstiem?

- Kā šobrīd jūsu institūcija iegūst kursu aprakstus no citām All?
- Kur šajā procesā rodas visvairāk grūtību?
- Cik bieži kursu aprakstu pieejamība ietekmē atzīšanas lēmumu vai procesa ilgumu?
- Kā tiek risināti gadījumi ar vecākiem kursiem vai slēgtām programmām?

Cik reāli būtu izveidot vienotu digitālu vidi, kurā būtu pieejami studiju kursu apraksti?

- Kādi būtu galvenie ieguvumi All no savstarpējas kursu aprakstu pieejamības?
- Kādi riski vai bažas varētu atturēt All dalīties ar šo informāciju?
- Vai kursu apraksti jūsu institūcijā tiek uztverti kā publiska vai institucionāli sensitīva informācija?
- Kāda būtu motivācija regulāri uzturēt kursu aprakstu datubāzi?

Neformālās izglītības (AF) atzīšana - kāds, jūsprāt, ir efektīvākais veids (pārbaudes metodes), kā izvērtēt neformālās izglītības ietvaros iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču līmeņu atbilstību noteiktajam studiju kursam?

Pētījumā redzams, ka institūcijas izmanto vairākas paralēlas pārbaudes loģikas, lai mazinātu subjektivitāti un nodrošinātu kvalifikācijas leģitimitāti. Intervijās minētas, piemēram: komisijas izvērtēšana, intervijas, salīdzinošās tabulas ar profesijas standartiem, darba devēja sniegtās informācijas verifikācija.

- Kā jūs izvēlaties piemērotāko vērtēšanas metodi konkrētā gadījumā?
- Cik efektīvas ir intervijas kā vērtēšanas metode?
- Vai izmantojat portfeļa (portfolio) pieeju?
- Vai tiek izmantotas kompetenču kartēšanas vai salīdzinošās tabulas?
- Kura vērtēšanas metode prasa visvairāk laika un ekspertīzes?
- Kā kapacitātes ierobežojumi ietekmē vērtēšanas izvēli?
- Vai pastāv kompromiss starp vērtēšanas kvalitāti un procesa ātrumu?
- Kā digitalizācija (MI?) varētu atvieglot vērtēšanu?

Profesionālās pieredzes atzīšana - kurus dokumentus jūs uzskatāt par pietiekamiem (formāliem) profesionālās pieredzes pierādījumiem?

- Kā tiek vērtēti dokumenti no ārvalstu darba devējiem (Ukraina?)?
- Kādi dokumenti jūsu institūcijā visbiežāk tiek izmantoti profesionālās pieredzes apliecināšanai?
- Kurus dokumentus jūs uzskatāt par visuzticamākajiem (kā notiek verificēšana)?
- Kādi dokumenti parasti nav pietiekami?
- Vai pastāv “minimālais pierādījumu komplekts”?
- Kā tiek vērtēta pašaprakstīta pieredze (portfolio, CV)?
- Cik liela nozīme ir personas izpratnei par savu pieredzi?
- Kādi riski saistīti ar dokumentu autentiskumu?
- Kā dokumenti palīdz pierādīt kompetenču līmeni, ne tikai pieredzes faktu?
- Kādos gadījumos dokumenti vieni paši nav pietiekami?
- Kā tiek vērtēta pieredze bez formāla darba līguma?
- Kā tiek vērtēta pašnodarbinātība vai brīvprātīgais darbs?
- Kā tiek vērtēta vadības vai projektu pieredze?